

Dyrevernalliansen

Stem for dyrene!

VALGGUIDE OM DYREVELFERD

R

MDG

SV

AP

SP

KRF

V

H

FRP

Hvem hadde dyrene stemt på om de kunne?

Når du går til valglokalet 13. september, håper vi at du vil gi din stemme til et parti som har hjerte for dyrene!

Med ønske om et godt valg!

Dyrevernalliansen

Dyrene trenger deg!

Send **DYREVENN 50** til **2474**
(50 kr/mnd).

Da blir du dyrenes stemme
i møte med politikere, myndigheter
og mektige næringer.

Som fadder for dyrene bidrar du til at flere griser får
oppleve mer enn en betongbinge. Du jobber for at
flere kalver får beholde mamma. Og du kjemper for
et sterkere dyrepoliti slik at dyr i nød ikke må vente
forgjeves på hjelp. Din omsorg gir flere dyr gode liv!

HVA MENER PARTIENE?

LANDBRUKSDYR	✓	✓	✓	X	X	X	✓	X	X
PELS	✓	✓	✓	?	X	X	✓	X	X
DYREVERNMERKET	X	?	?	X	X	X	?	X	X
DYREFORSØK	✓	✓	✓	X	X	X	X	X	X
FISKEOPPDRETT	✓	✓	✓	?	X	X	X	X	X
KJØTT	?	✓	?	X	X	X	?	X	X
DYREPOLITI	✓	✓	X	X	X	?	?	✓	✓
MATTILSYNET	✓	✓	✓	?	?	X	?	X	X

X = Basert på gjennomgang av program og aktivitet i Stortinget siste periode finner vi ingenting håndfast som tilsier at partiet støtter saken.

✓ = Basert på gjennomgang av program og aktivitet i Stortinget siste periode finner vi håndfaste formuleringer som tilsier at partiet støtter saken.

LANDBRUKSDYR

Hva mener Dyrevernalliansen?

Dyreholdet i norsk landbruk ligger ofte tett inntil de offentlige minstekravene til dyrevelferd. Regelverket er utilstrekkelig til å gi dyrene god velferd. Ingen av de faste støtteordningene i landbruket er øremerket til dyrevelferd, selv om vi vet at dårlig økonomi er en viktig grunn til at mange bønder vegrer seg for å investere i dyrevelferd.

Dyrevernalliansen mener at minstekravene til dyrevelferd i landbruket må heves. I tillegg mener vi at det må på plass nye tilskuddsordninger som premierer bønder som satser på dyrevelferd.

Hva mener partiene?

Rødt har programfestet at de vil:

- ha en gjennomgang av forskriftene med sikte på forbedringer særlig for kylling og gris.
- stramme inn på avl som fremmer unaturlige eller skadelig særtrekk hos dyrene, og sette mål om at alle dyr på lengre sikt får tilgang til utearealer og tilstrekkelig areal til å utøve naturlig adferd.
- innføre forbud mot fiksering av gris og kverning av hanekyllinger.
- opprette et dyrevelferdstilskudd som premierer investeringer i dyrevelferd.

I Stortinget har Rødt stemt for forslag til forbedringer i regelverket for dyrehold, blant annet for gris. De har fremmet et forslag om å sette ned en uavhengig kommisjon for å få en gjennomgang av dyrevelferden i alle næringer. Rødt har også støttet flere forslag om å belønne dyrevelferd gjennom økte tilskudd.

MDG har programfestet at de vil:

- styrke kravene til dyrevelferd i alle forskrifter og veiledere.
- omstille norsk kylling-, kalkun-, svine-, og eggproduksjon ved å kreve sunnere raser og sikre individene mer plass, naturlig stimuli, miljøberikelser, bedre luft og tilgang på dagslys og uteområder.
- stille krav til utemuligheter for okser.
- starte utfasing av burhøns og kverning av hanekyllinger.
- forby kirurgisk kastrering av griser og bruken av CO2 som bedøvelsesmetode.
- gi investeringsstøtte til bønder og andre som produserer mat med bedre dyrevelferd.

I Stortinget har MDG fremmet og støttet forslag til forbedringer i regelverket for dyrehold, blant annet for gris. De har også fremmet forslag om å endre tilskuddsordningene slik at disse belønner dyrevelferd, og blant annet foreslått å opprette et dyreverntilskudd med kriterier som ligger godt over minimumskravene. MDG har også satt av midler i alternative budsjetter øremerket til belønning av god dyrevelferd.

SV har programfestet at de vil:

- bedre dyrevelferden i landbruket, særlig i svine- og kyllingproduksjon, ved å gjennomgå holdforskriftene, forby burdrift av høner, kreve større plass og økt miljøberikelse i innendørs drift, sunnere raser, og at flere griser og kyllinger skal ha tilgang på uteareal.
- legge til rette for at dyrenes artstypiske behov blir ivarettatt, og at avlsarbeidet i større grad må vektlegge dyrevelferd og helse.
- premiere satsing på dyrevelferd utover minstekravene i lovverket, og øke husdyrtilskuddet til svineprodusenter som gir dyrene tilgang til uteareal.

I Stortinget har SV fremmet og støttet forslag til forbedringer i regelverket for dyrehold, blant annet har de foreslått å innføre strengere krav til levestandard for gris. De har også fremmet flere forslag om å endre tilskuddsordningene slik at disse belønner dyrevelferd, og foreslått å opprette et dyreverntilskudd med kriterier som ligger godt over minimumskravene.

Ap har programfestet at de vil:

- at god dyrevelferd skal gjelde alle dyr.

I Stortinget har ikke Ap støttet noen forslag til forbedringer i holdforskriftene eller belønningsordninger for god dyrevelferd.

Sp har programfestet at de vil:

- opprettholde og utvikle et godt og strengt regelverk for dyrevelferd, basert på kunnskap om dyras behov.

I Stortinget har ikke Sp støttet noen forslag til forbedringer i holdforskriftene eller belønningsordninger for god dyrevelferd.

Krf har programfestet at de vil:

- arbeide for god dyrevelferd i norsk matproduksjon.

I regjering har Krf, som har hatt landbruksministeren siden 2019, ikke iverksatt noen betydningsfulle velferdsforbedringer for landbruksdyrene. I Stortinget har Krf heller ikke støttet noen forslag til forbedringer i holdforskriftene eller belønningsordninger for god dyrevelferd.

Venstre har programfestet at de vil:

- at dyrehold i størst mulig grad skal ta hensyn til dyrenes naturlige adferd og behov.
- innføre forbud mot avl som fører til unaturlige og skadelige egenskaper hos dyrene, og fase ut bruken av hurtigvoksende raser i kyllingproduksjon.
- sette strengere krav for inne- og uteareal, samt innføre forbud mot CO2-bedøvelse av dyr i slakteri og forby kverning av hanekyllinger.
- belønne bønder som investerer i bedre dyrevelferd.

I regjering har ikke Venstre vært med på å iverksette noen betydningsfulle velferdsforbedringer for landbruksdyrene. I Stortinget har Venstre heller ikke støttet noen forslag til forbedringer i holdforskriftene eller belønningsordninger for god dyrevelferd.

Høyre har programfestet at de vil:

- ha høye krav til dyrevelferd for alle husdyrslag.

I regjering har ikke Høyre vært med på å iverksette noen betydningsfulle velferdsforbedringer for landbruksdyrene. I Stortinget har Høyre heller ikke støttet noen forslag til forbedringer i holdforskriftene eller belønningsordninger for god dyrevelferd.

Frp har programfestet at de vil:

- stille strenge objektive krav til dyrevelferd i alt dyrehold inklusive transport og slaktning.

I regjering har Frp, som hadde landbruksministeren frem til 2019, ikke iverksatt noen betydningsfulle velferdsforbedringer for landbruksdyrene. I Stortinget har Frp heller ikke støttet noen forslag til forbedringer i holdforskriftene eller belønningsordninger for god dyrevelferd.

PELSDYR

Hva mener Dyrevernalliansen?

Pelsdyroppdrett er uforenlig med god dyrevelferd. Derfor var lovforbudet mot hold av pelsdyr, som ble vedtatt i 2019 og trer i kraft fra 2025, en viktig seier for dyrevelferden.

Kampen mot pelsdyroppdrett er likevel ikke vunnet. Frem til siste pelsdyrfarm er nedlagt, vil det kunne være mulig for et fremtidig stortingsflertall å reversere forbudet. Dyrevernalliansen jobber for å bekjempe pelsindustrien. I tillegg mener vi at viktig neste steg vil være å forby import av produkter fra pelsdyroppdrett.

Hva mener partiene?

Rødt har programfestet at de vil:

- opprettholde forbudet mot pelsdyroppdrett, og sikre kompensasjon og omstillingsmidler i en overgangsfase for oppdrettere.
- innføre importforbud for pelsprodukter.

I Stortinget stemte Rødt for regjeringens forbud mot pelsdyroppdrett, og støttet forslaget om å belønne rask avvikling. De støttet også forslaget om å utrede innførsel av et importforbud etter avviklingen.

Ap nevner ikke pelsdyrene i programmet.

I Stortinget stemte Ap mot regjeringens forbud mot pelsdyroppdrett, men fremmet et eget forslag som innebar forbud. De støttet imidlertid ikke forslaget om å belønne rask avvikling, eller forslaget om å utrede innførsel av et importforbud etter at avviklingen. Har i etterkant fremmet flere forslag som har bidratt til å trenere og fordyre avviklingen.

Venstre har programfestet at de vil:

- slå fast at ville dyr ikke hører hjemme i bur, og fullføre arbeidet ved å innføre importforbud mot pelsdyrprodukter.

I regjering var Venstre avgjørende for å få på plass et lovforbud mot pelsdyrhold. Venstre kjempet gjennom loven på tross av at ingen av de andre regjeringspartiene var for et forbud, og har forsvart forbudet hele veien. Stemte sammen med regjeringen for loven i Stortinget, og støttet derfor ikke forslaget om å belønne rask avvikling eller forslaget om å utrede innførsel av et importforbud etter avviklingen.

MDG har programfestet at de vil:

- sikre gjennomføring av den vedtatte avviklingen av norsk pelsdyroppdrett innen 2025.
- forby import av produkter fra pelsdyroppdrett.

I Stortinget stemte MDG for regjeringens forbud mot pelsdyroppdrett, og fremmet forslag om å belønne rask avvikling. De støttet også forslaget om å utrede innførsel av et importforbud etter avviklingen. I etterkant har MDG stemt mot alle forslag som potensielt kan trenere og fordyre avviklingen.

Sp nevner ikke pelsdyrene i programmet.

I Stortinget fremmet Sp et eget forslag om å fortsatt tillate pelsdyrhold i Norge, og stemte følgelig mot regjeringens forbud. De stemte også imot forslaget om å utrede et importforbud etter avviklingen. Sp har kjempet imot forbudet mot pelsdyrhold fra første stund, og har fremmet flere forslag som har bidratt til å trenere og fordyre avviklingen.

SV har programfestet at de vil:

- opprettholde forbudet mot pelsdyroppdrett, og øke omstillingsmidlene for pelsdyroppdrettere.
- forby import av produkter fra pelsdyroppdrett.

I Stortinget stemte SV for regjeringens forbud mot pelsdyroppdrett, og støttet forslaget om å belønne rask avvikling. De fremmet også forslag om å utrede innførsel av et importforbud. Har i etterkant støttet forslag som har bidratt til å trenere og fordyre avviklingen.

Krf har programfestet at de vil:

- sørge for tiltak som kan lette omstillingen for pelsdyroppdrettere.

I regjering var Krf med på å fremme forslaget om forbud mot pelsdyrhold, og stemte følgelig for loven i Stortinget. De stemte imidlertid mot forslaget om å belønne rask avvikling og forslaget om å utrede innførsel av et importforbud etter avviklingen. Krf har vært tydelig på at forbudet ikke er partiets politikk og at dette var et nederlag i regjeringsforhandlingene.

Høyre nevner ikke pelsdyrene i programmet.

I regjering var Høyre med på å fremme forslaget om forbud mot pelsdyrhold, og stemte følgelig for loven i Stortinget. De stemte imidlertid mot forslaget om å belønne rask avvikling og forslaget om å utrede innførsel av et importforbud etter avviklingen. Høyre har vært tydelig på at forbudet ikke er partiets politikk og at dette var et nederlag i regjeringsforhandlingene.

Frp nevner ikke pelsdyrene i programmet.

I regjering var Frp med på å fremme forslaget om forbud mot pelsdyrhold, og stemte følgelig for loven i Stortinget. De stemte imidlertid mot forslagene om å belønne rask avvikling og utrede et importforbud etter avviklingen. Frp har vært tydelig på at forbudet ikke er partiets politikk og at dette var et nederlag i regjeringsforhandlingene. Har i etterkant fremmet flere forslag som har bidratt til å trenere og fordyre avviklingen.

DYREVELFERDS- MERKING

Hva mener Dyrevernavalliansen?

Mange norske forbrukere betaler gjerne litt mer for mat fra dyr med bedre dyrevelferd enn offentlige minstekrav.

Derfor har vi opprettet Dyrevernerket, Norges første og eneste merkeordning som garanterer at dyrene har hatt et liv som er verdt å leve. Nå jobber vi videre for å øke utbredelsen av Dyrevernerket.

Hva mener partiene?

Rødt nevner ikke dyrevernerking i programmet.

I Stortinget har ikke Rødt gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har imidlertid stemt for forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd.

MDG har programfestet at de vil:

- gjøre det lettere å velge bærekraftige produkter ved hjelp av tydeligere og bedre merking.
- kreve at alle animalske produkter merkes med informasjon om hvordan dyrene har hatt det.

I Stortinget har ikke MDG gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har imidlertid fremmet forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd, og satt av midler til dette i alternative budsjetter.

SV har programfestet at de vil:

- støtte de eksisterende merkeordninger som er faglig godt forankret i organisasjonene, og videreutvikle merkeordningene i tråd med nyvunnen kunnskap.

I Stortinget har ikke SV gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har imidlertid fremmet forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd, og satt av midler til dette i alternative budsjetter.

Ap har programfestet at de vil:

- gjøre det lett for befolkningen å ta miljøvennlige, sunne og dyreetiske valg.

I Stortinget har ikke Ap gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har også stemt imot forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd.

Sp nevner ikke dyrevernerking i programmet.

I Stortinget har ikke Sp gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har også stemt imot forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd.

Krf nevner ikke dyrevernerking i programmet.

I regjering og i Stortinget har ikke Krf gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har også stemt imot forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd.

Venstre har programfestet at de vil:

- støtte merkeordninger som gjør det lettere for forbrukeren å velge dyrevennlige produkter.

I regjering og i Stortinget har ikke Venstre gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har også stemt imot forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd.

Høyre har programfestet at de vil:

- styrke arbeidet med merking av norske landbruksprodukter.

I regjering og i Stortinget har ikke Høyre gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har også stemt imot forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd.

Frp nevner ikke dyrevernerking i programmet.

I regjering og i Stortinget har ikke Frp gitt noen støtte til Dyrevernerket. De har også stemt imot forslag om å utrede en statlig merkeordning for dyrevelferd.

DYREFORSØK

Hva mener Dyrevernalliansen?

Det er lovlig å påføre forsøksdyr lidelser som ikke er tillatt under noen andre forhold. Norge har et svært høyt forbruk av forsøksdyr. Dette skyldes i all hovedsak eksperimenter på laks, som utsettes for dyreforsøk for å bekjempe sykdom og skader i fiskeoppdrett.

Dyrevernalliansen arbeider for å erstatte dyreforsøk med alternative metoder som er både etisk og vitenskapelig akseptable. Norge trenger et statlig senter med øremerkede midler til forskning som kan erstatte dyreforsøk.

Hva mener partiene?

Rødt har programfestet at de vil:

- begrense og fase ut bruken av forsøksdyr til annet enn medisinsk forskning, blant annet ved å styrke utviklingen av alternativer til dyreforsøk og øremerke finansiering til dyrefri forskning og produkttesting.
- Innføre strengere rapportering for å kunne gjennomføre dyreforsøk.

I Stortinget har Rødt støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk, og foreslått å øke disse. De har også stemt for å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

MDG har programfestet at de vil:

- fase ut dyreforsøk der det er mulig, opprette et nasjonalt senter for alternativer til dyreforsøk og hindre unødvendige dyreforsøk som forårsaker smerte, stress og angst.

I Stortinget har MDG støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk, og foreslått å øke disse. De har også lagt inn finansiering til et statlig senter for alternativer til dyreforsøk i alternativt budsjett, og stemt for å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

SV har programfestet at de vil:

- i størst mulig grad erstatte dyreforsøk med alternative metoder som er både etisk og vitenskapelig akseptable.

I Stortinget har SV støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk, og foreslått å øke disse. De har også stemt for å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

Ap nevner ikke forsøksdyrene i programmet.

I Stortinget har Ap støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk. De har imidlertid stemt mot å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

Sp nevner ikke forsøksdyrene i programmet.

I Stortinget har Sp støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk. De har imidlertid stemt mot å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

Krf nevner ikke forsøksdyrene i programmet.

I Stortinget har Krf støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk. De har imidlertid stemt mot å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

Venstre nevner ikke forsøksdyrene i programmet.

I Stortinget har Venstre støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk. De har imidlertid stemt mot å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

Høyre nevner ikke forsøksdyrene i programmet.

I Stortinget har Høyre støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk. De har imidlertid stemt mot å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

Frp nevner ikke forsøksdyrene i programmet.

I Stortinget har Frp støttet bevilgningene til alternativer til dyreforsøk. De har imidlertid stemt mot å definere utprøving av avlusingsmetoder som dyreforsøk.

FISKEOPPDRETT

Hva mener Dyrevernalliansen?

Fiskeoppdrett drives intensivt for å få størst mulig profit. Dette fører til problemer med høy dødelighet, sykdommer og parasittplager, og lite hensyn til enkeltindividene. Veksten i oppdrettsnæringen reguleres i dag av trafikklyssystemet, som ikke tar hensyn til dyrevelferden hos fisken.

Dyrevernalliansen mener at trafikklyssystemet må utvides med indikatorer som er relevante for dyrevelferden, slik at oppdrettere med høy dødelighet og mye sykdom må redusere produksjonen. I tillegg mener vi at termisk avlusing og bruken av rensefisk må forbys.

Hva mener partiene?

Rødt har programfestet at de vil:

- at trafikklyssystemet skal stille krav til dødelighet i tillegg til lusetall.
- innføre forbud mot bruk av rensefisk og stanse bruken av termisk avlusing og andre avlusingsmetoder som utfordrer fiskevelferden.

I Stortinget har Rødt stemt for å sette en dødelighetsgrense på ti prosent innenfor trafikklyssystemet, og støttet forslag om å videreutvikle systemet med dyrevelferdsindikatorer. I tillegg har Rødt støttet flere forslag om forbedring av dyrevelferden i fiskeoppdrettet.

MDG har programfestet at de vil:

- stanse veksten i norsk oppdrettsindustri inntil det er funnet løsninger på dyrevelferdsproblematikken.
- redusere antallet fisk i oppdrettsmerdene og vurdere tiltak som sikrer bedre dyrevelferd, raskt avvikle lusebehandling med rensefisk og termisk avlusing, samt utvide kravene til innrapportering av sykdommer.

I Stortinget har MDG fremmet forslag om å sette en dødelighetsgrense på ti prosent innenfor trafikklyssystemet, og støttet forslag om å videreutvikle systemet med dyrevelferdsindikatorer. MDG har også støttet flere forslag om forbedring av dyrevelferden i fiskeoppdrettet.

SV har programfestet at de vil:

- utvide trafikklyssystemet slik at flere indikatorer inngår, deriblant fiskehelse.
- styrke dyrevelferden i oppdrettsnæringen, og styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter.
- at dagens bruk av rensefisk fases ut.

I Stortinget har SV støttet forslag om å sette en dødelighetsgrense på ti prosent innenfor trafikklyssystemet og foreslått å videreutvikle systemet med flere dyrevelferdsindikatorer. SV har også foreslått flere tiltak for å forbedre dyrevelferden i fiskeoppdrettet.

Ap har programfestet at de vil:

- videreutvikle trafikklyssystemet med flere miljøindikatorer.
- styrke arbeidet med å bedre fiskehelse og dyrevelferd i oppdrettsnæringen.
- gå inn for betydelig produktionsvekst, og sette seg mål om å doble verdiskapingen i oppdrettsnæringen.

I Stortinget har Ap foreslått å videreutvikle trafikklyssystemet med flere indikatorer, deriblant fiskehelse. De har imidlertid ikke støttet mer konkrete forslag til utforming av systemet og stemt mot å innføre gitte terskelverdier for sanksjoner eller produktionsstans. De har også stemt mot flere andre forslag for å forbedre dyrevelferden til fisk.

Sp har programfestet at de vil:

- sikre bærekraft og god dyrevelferd i havbruksnæringen.
- legge til rette for videre vekst i fiskeoppdrett.

I Stortinget har Sp stemt mot alle forslag om videreutvikling og forbedring av trafikklyssystemet med hensyn til dyrevelferd. De har også stemt mot flere andre forslag for å forbedre dyrevelferden til fisk.

Krf har programfestet at de vil:

- legge til rette for en bærekraftig vekst innen havbruksnæringen.
- skjerpe kravene til håndtering av rensefisk.

I regjering har ikke Krf bidratt til å styrke fiskevelferden. I Stortinget har Krf stemt mot alle forslag om forbedring av trafikklyssystemet med hensyn til dyrevelferd. De har også stemt mot flere andre forslag for å forbedre dyrevelferden til fisk.

Venstre har programfestet at de vil:

- sette strengere krav for å bedre dyrevelferden i oppdrettsnæringen.
- utvikle og styrke trafikklyssystemet med ny kunnskap.

I regjering har ikke Venstre bidratt til å styrke fiskevelferden. I Stortinget har Venstre stemt mot alle forslag om videreutvikling og forbedring av trafikklyssystemet med hensyn til dyrevelferd. De har også stemt mot flere andre forslag for å forbedre dyrevelferden til fisk.

Høyre har programfestet at de vil:

- videreføre en bærekraftig utvikling av fiskeri- og havbruksnæringen.

I regjering har ikke Høyre, som har hatt fiskeriministeren siden 2020, bidratt til å styrke fiskevelferden. I Stortinget har Høyre stemt mot alle forslag om forbedring av trafikklyssystemet med hensyn til dyrevelferd. De har også stemt mot flere andre forslag for å forbedre dyrevelferden til fisk.

Frp har programfestet at de vil:

- stille strenge krav til næringen innenfor velferds- og miljøkriterier som dødelighet, sykdom, lakselus, rømming og utslipp.
- legge til rette for videre vekst i oppdrettsnæringen.

I regjering har ikke Frp, som hadde fiskeriministeren frem til 2020, bidratt til å styrke fiskevelferden. I Stortinget har Frp stemt mot alle forslag om videreutvikling og forbedring av trafikklyssystemet med hensyn til dyrevelferd. De har også stemt mot flere andre forslag for å forbedre dyrevelferden til fisk.

KJØTTPOLITIKK

Hva mener Dyrevernalliansen?

Produksjon av mest mulig kjøtt til lavest mulig pris forutsetter avl for høy ytelse og mange dyr på lite areal. Driftsformer basert på disse forutsetningene kan gi dyrene adferdsforstyrrelser, skader og sykdommer.

Mesteparten av landbrukssubsidiene går i dag til produksjon av kjøtt, egg og melk. Dyrevernalliansen arbeider for at subsidiene i større grad skal belønne planteproduksjon og bedre dyrevelferd.

Hva mener partiene?

Rødt har programfestet at de vil:

- utnytte arealressursene best mulig, slik at korn og grønnsaker skal produseres på de arealene som er best egnet til det, mens øvrige arealressurser skal brukes til gras til storfe, sau og geit.
- fjerne moms på norskprodusert frukt, grønt og vegetarprodukter for å stimulere til økt forbruk av dette.

I Stortinget har Rødt fremmet og støttet enkelte forslag om redusert kjøttproduksjon. De har i tillegg støttet enkelte tiltak for å redusere kjøttkonsumet. Rødt stemte for å stanse regjeringens planlagte avvikling av finansieringen til opplysningskontorene, men har i ettertid støttet forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

MDG har programfestet at de vil:

- vri produksjonstilskuddene i landbruket fra å favorisere intensiv volumproduksjon av kjøtt, egg og melk til å støtte opp om produksjon basert på lokale ressurser med styrket dyrevelferd.
- ha som langsiktig mål om å halvere det norske kjøttforbruket.
- fjerne momsen på frukt og grønt og øke momsen på kjøtt.
- legge ned opplysningskontorene for egg, kjøtt og meieriprodukter til fordel for næringsuavhengig opplysning.

I Stortinget har MDG fremmet og støttet en rekke forslag om redusert kjøttproduksjon. De har også fremmet forslag om halvering av kjøttforbruket. MDG stemte for å stanse regjeringens planlagte avvikling av finansieringen til opplysningskontorene, men har i ettertid fremmet forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

SV har programfestet at de vil:

- stimulere til mer dyrking av korn, frukt og grønnsaker, og gradvis minske kjøttproduksjon som ikke baseres på norske ressurser og klimavennlig driftsform.

I Stortinget har SV fremmet og støttet flere forslag som støtter målet om redusert kjøttproduksjon, og har foreslått tiltak for å redusere kjøttforbruket. SV fremmet forslag om å stanse regjeringens planlagte avvikling av finansieringen til opplysningskontorene, men har i ettertid fremmet forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

Ap har programfestet at de vil:

- styrke kanaliseringspolitikken.

I Stortinget har Ap stemt mot de aller fleste tiltakene som kan redusere kjøttproduksjonen, men de har fremmet forslag om å gjøre kjøttproduksjonen mer bærekraftig. Samtidig har de stemt mot alle forslag om lavere kjøttkonsum. Ap fremmet forslag om å stanse regjeringens planlagte avvikling av finansieringen til opplysningskontorene, og stemte senere også mot forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

Sp har programfestet at de vil:

- slå fast at norsk kjøttproduksjon fra storfe og småfe er et viktig globalt bidrag til en klimavennlig matproduksjon.
- ha større utnyttelse av gras- og beitearealer.

I Stortinget har Sp stemt mot alle forslag om lavere produksjon og forbruk av kjøtt. Sp har i tillegg fremmet forslag om å stanse regjeringens planlagte avvikling av finansieringen til opplysningskontorene, og de stemte senere også mot forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

Krf har programfestet at de vil:

- at arealene som egner seg til plantebasert matproduksjon i størst mulig grad brukes til dette, mens grasbasert husdyrhold i distriktene styrkes.

I regjering har Krf vært med på å øke overføringene til grøntsektoren, men ikke på bekostning av kjøttproduksjonen. I Stortinget har de stemt mot alle forslag om lavere kjøttkonsum. Krf har i tillegg fremmet forslag om å stanse regjeringens planlagte avvikling av finansieringen til opplysningskontorene, og de stemte senere også mot forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

Venstre har programfestet at de vil:

- vri en større del av landbrukssubsidiene over på grønn matproduksjon, og ønsker å produsere mer korn, poteter, frukt og grønnsaker, og mindre kjøtt basert på importert fôr.
- støtte tiltak for å redusere kjøttforbruket.

I regjering har Venstre vært med på å øke overføringene til grøntsektoren, men ikke på bekostning av kjøttproduksjonen. I Stortinget har de stemt mot alle forslag om lavere kjøttkonsum. Venstre stemte for å avvikle finansiering til opplysningskontorene, men var senere også med på å stemme ned forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

Høyre har programfestet at de vil:

- gjennomgå innretningen og finansieringen av markedsreguleringsordningene.

I regjering har Høyre vært med på å øke overføringene til grøntsektoren, men ikke på bekostning av kjøttproduksjonen. I Stortinget har de stemt mot alle forslag om lavere kjøttkonsum. Høyre foreslo å avvikle finansiering til opplysningskontorene, men var senere også med på å stemme ned forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

Frp har programfestet at de vil:

- motsette seg en avgift på produksjon av rødt kjøtt.
- fjerne systemet med markedsreguleringer.

I regjering har Frp vært med på å øke overføringene til grøntsektoren, men ikke på bekostning av kjøttproduksjonen. I Stortinget har de stemt mot alle forslag om lavere kjøttkonsum. Frp har i tillegg foreslått å ikke å redusere kjøttinnholdet i offentlig innkjøp av mat og serveringstilbud, og fremmet forslag om å ikke innføre en klimaavgift på kjøttproduksjon. Foreslo å avvikle finansiering til opplysningskontorene, men var senere også med på å stemme ned forslag om å omstrukturere kontorene og endre finansieringen.

KRIMINALITET MOT DYR

Hva mener Dyrevernalliansen?

I 2020 mottok Mattilsynet over 12.000 bekymringsmeldinger om dyrevelferd, men kun 0,4 prosent av tilsynene resulterte i anmeldelse. Det tar i gjennomsnitt sju år fra første inspeksjon til et aktivitetsforbud blir ilagt.

Opprettelsen av et dyrepolitiet har bidratt til at flere saker etterforskes og føres for retten enn det som var vanlig tidligere, men vi er langt unna mål.

Dyrevernalliansen mener at dyrepolitiet må videreutvikles med økt kompetanse, bedre rekkevidde og flere ressurser. Samtidig må Mattilsynets tilsyn med dyrevelferden styrkes. I tillegg må straffenivået for kriminalitet mot dyr heves.

Hva mener partiene?

Rødt har programfestet at de vil:

- sikre dyrepolitiet i alle politidistrikt og øke bevilgning til disse, samt heve strafferammen for dyremishandling til fem år.
- styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter overfor fiskeoppdrettsproduksjon som ikke er i tråd med krav til fiskevelferd.

I Stortinget har Rødt støttet forslag om forbedringer i Mattilsynet, og stemt for å styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter. De har også foreslått økte midler til Mattilsynet i alternativt budsjett.

MDG har programfestet at de vil:

- opprette en dyrepolitienhet i alle landets politidistrikter, og styrke Økokrims arbeid mot dyrevelferds kriminalitet.
- forebygge dyretragedier og dårlig dyrevelferd ved å øke ressursene til tilsyn med dyrehold.
- at de som bryter dyrevelferdsloven skal få redusert sine tilskudd fra staten, samt øke strafferammene for miljøkriminalitet.

I Stortinget har MDG støttet forslag om forbedringer i Mattilsynet, og stemt for å styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter. De har også foreslått økte midler til både Mattilsynet og dyrepolitiet i alternativt budsjett.

SV har programfestet at de vil:

- styrke Mattilsynet sitt arbeid som tilsynsmyndighet for dyrehelse og dyrevelferd.
- styrke Økokrim for å kunne avdekke alvorlig miljøkriminalitet, og vil styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter i oppdrettsnæringen.

I Stortinget har SV fremmet forslag om forbedringer i Mattilsynet, og foreslått å styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter. De har også foreslått økte midler til Mattilsynet i alternativt budsjett.

Ap har programfestet at de vil:

- styrke Mattilsynet for å sikre god dyrevelferd og dyrehelse.

I Stortinget har Ap fremmet enkelte forslag om å forbedre Mattilsynets tilsynspraksis, men har også stemt ned forslag om å styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter. De har foreslått økte midler til Mattilsynet i alternativt budsjett.

Sp har programfestet at de vil:

- at Mattilsynet må ha tilstrekkelige ressurser til å drive god rådgivning, hyppig kontroll og ha et målrettet samarbeid med produksjonsnæringene, samt ha fokus på en tilsvarende høy standard hos kjæledyrene.

I Stortinget har Sp stemt mot en rekke forslag til forbedringer i Mattilsynet, og stemt mot forslag om styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter. De har foreslått økte midler til Mattilsynet i alternativt budsjett.

Krf nevner hverken dyrepolitiet, Mattilsynet eller kriminalitet mot dyr i programmet.

I regjering har Krf vært med på å utvide dyrepolitiet til hele landet, men de har ikke bidratt til å styrke Mattilsynet. De har også stemt mot forslag til forbedringer i Mattilsynet, og stemt mot forslag om styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter.

Venstre har programfestet at de vil:

- klargjøre dyrs egenverdi i straffeloven, slik at vold mot dyr blir betraktet som mer alvorlig enn skade på eiendom.
- sørge for økte midler til veiledning og bedre tilsyn slik at kravene til dyrevelferd overholdes.

I regjering har Venstre vært med på å utvide dyrepolitiet til hele landet, etter å ha tidligere satt av penger til dette i alternativt budsjett, men de har ikke bidratt til å styrke Mattilsynet. De har også stemt mot forslag til forbedringer i Mattilsynet, og stemt mot forslag om styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter.

Høyre har programfestet at de vil:

- styrke og videreutvikle et landsdekkende dyrepolitiet og sørge for at flere saker om alvorlig kriminalitet mot dyr påtales til domstolene.
- øke strafferammen og bøtene for grove brudd på dyrevernsloven.
- sørge for at dyreeiere som mishandler lettere fratras dyr eller nektes å drive.

I regjering har Høyre vært med på å utvide dyrepolitiet til hele landet, men de har ikke bidratt til å styrke Mattilsynet. De har også stemt mot forslag til forbedringer i Mattilsynet, og stemt mot forslag om å styrke Mattilsynets sanksjonsmuligheter.

Frp har programfestet at de vil:

- etablere et dyrepolitiet i hele Norge for å sikre dyrenes velferd, og for å overta Mattilsynets oppgaver knyttet til dyrehold.
- gi strenge straffer for mishandling og vanskjøtsel av dyr.
- reformere Mattilsynet og gjøre organisasjonen bedre rustet til å sikre god dyrevelferd.

I regjering sto Frp i spissen for dyrepolitiprojektet, og i opposisjon forhandlet de inn en utvidelse av dyrepolitiet til hele landet, etter å ha satt penger til dette i alternativt budsjett. De bidro imidlertid ikke til å styrke Mattilsynet, og har foreslått betydelige kutt. De har også stemt mot forslag til forbedringer i Mattilsynet.

Stem for dyrene som trenger deg aller mest!

Dyrevernalliansen er partipolitisk nøytral
og livssynsnøytral.

*Ingen dyr bør lide for penger, uvitenhet eller tradisjoner.
Vi hjelper dyrene som trenger det aller mest, i intensivt landbruk,
fiskeoppdrett, pelsindustrien og dyreforsøk.*

Om vurderingen

Vi har valgt ut temaene som har størst betydning for dyrene som trenger det aller mest i intensiv produksjon. Enkeltstående saker og temaer som ikke angår dyr i intensivt landbruk, fiskeoppdrett, pelsindustrien og dyreforsøk er ikke inkludert.

I vurderingen har vi benyttet en matematisk vektningstabell for mest mulig objektivt resultat. Vi har vurdert partienes vedtatte programmer for neste stortingsperiode, i tillegg til det de har levert i Stortinget og i regjering i løpet av den siste perioden.

I dette arbeidet har vi vært avhengige av å foreta noen skjønsmessige avgjørelser. Den politiske aktiviteten er annerledes for et regjeringsparti enn et opposisjonsparti. Derfor har vi valgt å legge noe større vekt på partienes politiske forpliktelser i nytt program, enn det partiene har foreslått og stemt i inneværende periode.

Det er også stor forskjell i lengden på partiprogrammene. Vi har derfor valgt å tillegge punkter i de korteste programmene noe mer vekt enn i de lengste programmene.

Du kan hjelpe!

Send **DYREVENN 50** til **2474**
(50 kr/mnd).

Som fadder gir du dyrene en stemme. Du sier fra når andre er tause. Du gjør noe i stedet for å vente på at andre skal handle. Tusen takk for at du sørger for at verden blir et bedre sted å være for dyrene som trenger deg aller mest!

Dyrevernalliansen

Epost: kontor@dyrevern.no
Sentralbordet: 22 20 16 50
Org.nr.: 983 482 392
Konto: 0537 34 87378

ISBN 978-82-690520-3-9

Utgitt i juli 2021

Dyrevernalliansen hjelper dyrene som trenger det aller mest i intensiv produksjon.